

BURSA İL BAŞKANLIĞI

29 Mart 2009 Yerel Seçimler

Belediye Başkan Adaylarına Yönelik
“Akademik Bilgilendirme Programı”

5

Konu : *“Bursa'nın Kent Belleği”*

ADD Yük.Disp.Kur. Üyesi Lütfü KIRAYOĞLU

13 Şubat 2009

Yer : CHP İl Başkanlığı Binası
aat : 09.30 - 11.00

BURSANIN KENT BELLEĞİ

- **Bursa'nın işgali:**

Reddi İlhak Cemiyeti ve Ali Dinçsoy:Bursa ne yazık ki işgalden 2 gün önce teslim olmuştur. İşgale karşı çeşitli direniş örgütleri kurulmuştur. Bunlardan bir tanesi Reddi ilhak Cemiyeti ve en önemli yöneticilerinden birisi Ali Bey'dir (Ali Muhiddin Dinçsoy'un amcası) İşgal komutanı Ali Beyin başı için 1000 altın ödül koymuş ve Hürriyet ve İtilaf Fırkası mensubu bir işbirlikçi tarafından öldürülerek ödül alınmıştır. Bugün Paşa Çiftliğine düşmanlığın temeli buralara uzanır.

- **İşgal süreci :**

Meclis kürsüsüne siyah örtü konması: Atatürk ve arkadaşları Bursa'nın işgaline çok üzülür.Bu durum üzerine Meclis kürsüsüne siyah matem bayrağı örtülür. İşgal 2 yıl 2 ay 2 gün sürer. 1938 yılında açılan Merinos'un inşa süresi de 2 yıl 2 ay 2 gün dür.Bu işgale bir cevaptır.

- **Kurtuluş, Mudanya Mütarekesi:**

Bursa Atatürk'ün kurtuluştan sonra ziyaret ettiği ilk illerden birisidir. Bu ziyaretin ardından Mudanya Mütarekesi toplanır ve zaferi tescil eden ilk anlaşma imzalanır.

- **İpekiş:**

Sanayi hamlelerinden ilki İş Bankası ortaklığı olan İpekiş ile başlar.

- **Sayas:**

Süt tozu fabrikasının temeli 1934 yılında atılır.Sahibi Selim Süter,daha sonra CHP il başkanı olarak İnönü'nün Uşak'ta taşlanmasıdan sonra O'nu Bursa'da açtılayacaktır.

- **Bursa Nutku:**

1 Şubat 1933 de Ezanın Türkçe okunmasına karşı başlayan ayaklanma girişimi sonrası zamanın Belediye Başkanı Muhiddin Dinçsoy ayaklanmacıların karşısına dikilir ve İzmir'de bulunan Atatürk'e durumu bildirir. Süratle Bursa'ya gelen Atatürk 6 Şubat 1933 günü bugün Atatürk müzesi olan yerde Bursa Nutku'nu yazdırır. Paşa çiftliğinin sahipleri Dinçsoy ailesine düşmanlığın ve haklarında çıkarılan çirkin söylentilerin esas nedeni de budur.

- **Gölbaşı Göleti ve kanalları kooperatifçilik:**

Bugün Gölbaşı göleti dediğimiz yer 75 yıl öncesine kadar bataklıktı. Atatürk'ün emri ile bataklık kurutulmuş ve fazlalık su bir kanalla Deliçay üzerinden Nilüfer çayına bağlanır ve bir baraj yapılır. Kurutulan topraklar köylüye dağıtılarak modern tarım teşvik edilir. Bunun için de kooperatifçilik teşvik edilir.

- **Merinos:**

Tekstil şehri Bursa'da Sümerbank'ın yünlü birimi Merinos Fabrikasının inşasına 1935 yılında girişilir. Buna paralel olarak Gönen ve Karacabey'de Merinos koyunu yetiştirilir. Merinos gerçekten muazzam bir eserdir. Bütün ilkler yaşanır. İlk sinema,ilk tiyatro,spor kulübü,tenis kortları,golf, kreş, kadın işçiler, lojman, işçilere arsa ve yapı kooperatifi, yanında okul, stadyum, elektrik santrali ve 2. dünya savaşına giderken fabrika altında yüz bin kişilik sığınak.Şimdi tarihten kazındı.

- **Suğni İpek:**

Gemlik'teki bu fabrikanın temeli de Merinosla aynı gün atılıp 1 gün önce açılır. Tekstil sanayi için en önemli hammaddelerden biri üretilir.

- **Piccinato planı:**

Bursa'yı imar etmek için İtalya'dan getirtilen ünlü mimar esaslı bir plan hazırlar. Ama ne yazık ki plan esasları uygulanmaz.

- **Milli Sanayi hamlesi ve TOLON fabrikası:**

Milli sanayin özel sektör ayağının en önemli parçası Tolon çamaşır makinesi fabrikasıdır. Bugün yerinde yeller esmektedir.

- **Göç Dalgası :**

1950'den sonra (Yugoslavya Bulgaristan Anadolu) Bursa'ya büyük bir göç dalgası başlar.

- **Otomobil Fabrikaları ve gecekondulaşma:**

1971 yılında temeli atılan 2 otomobil fabrikası Bursa'da sanayi zıplattı. Ama yeni göç dalgaları yanında Bursa ovasının yağmasını ve gecekondulaşmayı hızlandırır.

- **Bursa Ovası'nın yağması Organize Sanayi ve diğerleri:**

Bursa'da arsa spekülasyonu, hisseli parselcilik ve gecekondular tarzı sanayi hızla gelişir. Hiçbir önlem alınmaz. Üstelik aynı dönemde ülkenin ilk organize sanayi bölgesi Bursa'da kurulmuştur.

- **12 Eylül'ün getirdiği suskunluk:**

12 Eylül döneminin yarattığı suskunluk bütün bu kötü gidişe ses çıkarmamayı da beraberinde getirir.

- **1995 sonrası ilk hukuk mücadelesi 2020 Çevre Düzeni planı:**

Bursa'da 12 Eylül sonrası ilk düzenli hareket 2020 Çevre düzeni planının yapılması ile başlamıştır.

- **Baro-Odalar birlikteliği BAOB:**

Bursa Barosu Başkanı Ali Arabacı önderliği ile Bursa Akademik Odalar Birliği oluşturulmuştur. Bundan sonra sayacağımız mücadelelerin önderliği büyük ölçekte BAOB çekirdeklidir.

- **Orhangazi Çimento Fabrikası:**

Orhangazi'de açılmak istenen çimento fabrikası hukuk mücadelesi sonucu durdurulmuştur.

- **Hisseli Hileli Parsellere karşı verilen hukuk savaşı:**

Bursa ovasının yağmalanmasına karşı hisseli parsel satışı durulmuş ancak buna karşı başlatılan hile yöntemine karşı da hukuk mücadelesi sürdürülmüş ve o da engellenmiştir.

- **Orhaneli Termik Santrali:**

Orhaneli Termik Santralinin baca gazı arıtma ünitesi olmaksızın çalıştırılması yargı kararı ile durdurulmuş, desülfürizasyon ünitesi tamamlandıktan sonra tekrar üretime geçmiştir.

- **Cargill:**

Türk hukuk tarihinin en uzun soluklu mücadelesinin bütün aşamaları kazanılmış ne yazık ki yargı kararları uygulanmamıştır. Halen 9. dava sürmektedir. Bu konuda Bursa Valileri başta olmak üzere RTE dahil ilgililer yargılanmaktadır.

- **Bursa'nın doğalgaz'a geçiş sürecindeki uyarılar:**

Bursa'ya doğal gaz getirilmesi sürecinde gelecekteki tehlikelere dikkat çekilmiş yolsuzluklar açığa çıkarılmıştır.

- **Ovaakça Termik Santralinin ilk ihalesinin iptali:**

Plansız ve ihalesiz olarak inşasına girişilen Ovaakça Termik santralinde yaklaşık 500 milyon dolarlık kazık önlenmiştir.

- **Yeşilşehir:**

Yeşilşehir adı verilen kaçak kent ile ilgili davalar açılmış, yargı sürecinde elde edilen kararlar ne yazık ki uygulanmamıştır.

- **Deprem sonrası kriz merkezinin oluşturulması:**

1999 depremi sonrası önlem alınması için oluşturulan kriz merkezi çalışmalarına destek olunmuştur.

- **Göktuğ Gökdeleni:**

Göktuğ Gökdeleni adı verilen dev kaçak yapı ile ilgili yargı aşamaları kazanılmış buna rağmen açılan yapı bugün enkaza dönüşmüştür.

- **Balabanbey kalesinin yok edilmesi:**

Balabanbey kalesinin yok edilerek yerine apartman yapılması eylemi ile ilgili tüm yargı süreci kazanılarak tamamlanmıştır. u yok edişi başlatan zamanın Yıldırım Belediye Başkanı Cüneyt Karlık'tır.

- **Uludağ davaları:**

Uludağ 2. gelişim bölgesi ile ilgili açılan 2 ayrı dava kazanılmıştır.

- **Ovaakça Doğalgaz Kombine Çevrim Santrali:**

Yapımına karşı açılan dava belki de süreç boyunca kaybedilen tek dava olmuştur.

- **Polis evi sıcaksu sondajı:**

Polis evinde kaçak açılan sıcak su sondajına karşı mücadele verilmiş büyük baskılara rağmen kuyu kapatılmıştır.

- **Bursaray tartışmaları :**

Erdem Saker'in rolü Bursaray'ın ilk etabında yerli sanayin de pay alması konusunda vagonlarla ilgili önemli kazanımlar elde edilmiştir.

- **Yalova Yolu:**

Yalova Yolu Genişletilmesine karşı direnişin önü kesilmiş buradaki bazı binaların yıkımı sağlanmıştır. Yalova Yolunun genişletilmesini önlemeye yönelik dernek bile kurulmuştur. Kurucusu ünlü bir iş adamıdır.

- **Çekirge Yamaçları:**

Çekirge Yamaçlarının kaymasına karşı uyarı yıllar önce yapılmış, ne yazık ki uyarılar doğru çıkarak İntam faciası yaşanmıştır.

- **Kültürpark projesi:**

Kültürpark projesine karşı çıkılmış ve Kültür Merkezi projesi defalarca iptal ettirilmiş BUSKİ'den bu projeye para aktarımı durdurularak engellenmiştir. Bu olayda Bursa'nın 9 trilyonu heba olmuştur.

- **İpekiş :**

İpekiş'in Kültürpark projesine eklenerek iş merkezine dönüşüm projesi engellenmiştir. Bugün bu proje ısıtılarak yeniden gündeme sokulmuştur.

- **Merinos direnişi :**

Aylarca sürmüş yağması geciktirilmiştir. O zaman bütün taleplere rağmen Merinos üniversiteye verilmemiştir.

- **BOTAŞ'ta büyük yolsuzluk:**

Botaş'ta meydana gelen 100 trilyonluk vurgun ortaya çıkarılmış, sorumlular tutuklanarak yargılanmıştır.

- **Kent Meydanı :**

Kent Meydanı tartışmaları 5 yıl sürmüştür. Kent Meydanı arsasının elde edilişi yasa dışıdır. İhalesi de yasa dışıdır. u süreçte Alış veriş merkezsiz proje Bursa'da gündeme gelmemiştir. Neticede yıllar sonra bugünkü bir kısmı kaçak ucube ortaya çıkmıştır.

- **Kültürpark'ta kaçak sıcak su sondajı:**

Yargı yolu ile engellenmiş ve Jeotermal AŞ adlı yağmalama planı açığa çıkarılmıştır. Kükürtlü civarındaki sıcak sular geçici olarak kaybolmuştur.

- **Asfalt Şantiyesi:**

Şehir içinde asfalt şantiyesi girişimi yargı kararı ile engellenmiştir.

- **Uludağ'da kaçak villalar**

Tarikat evlerine karşı operasyon desteklenmiş, Hüseyinalan köyü davası kazanılmıştır.

- **Kent Konseyi:**

AKP döneminde yok edilmiştir.

- **Acemler Kavşağı :**

Acemler Kavşağı tartışmaları önemli davalara sahne olmuş, Ulaşım Master Planı olmadan yapılan kavşağın ulaşım sorununu çözmediği görülmüştür.

- **Merinos kavşağı:**

Merinos kavşağı kaçak olarak inşa edilmiş suç duyurusu İçişleri Bakanlığınca sümen altı edilmiş ve Merinos yağması ile yangını gerçekleşmiştir.

- **Bat-Çık projeleri:**

Bat-Çık projelerinde adrese teslim ihaleler kamuoyunda tartışılmıştır.

- **Bursaspor:**

Bursaspor'un mafyavari kişilere teslim edilmesi engellenmiştir.

- **Korupark:**

KORUPARK adlı projede kamu arsalarının yağmasına karşı açılan davalar kazanılmış ne yazık ki yargı kararları uygulanmamıştır. Bu projede kamu alanı rantta dönüştürülerek yaklaşık 400 trilyon bir tarikatçı gurubun kasasına aktarılmıştır.

- **Çekirge'deki oteller:**

Kayapalı'nın Çekirge'deki otelinin (Eski Hünkar otel) kaçak katları durdurulmuştur.

- **Ulucami önü :**

Ulucami önünde ramazan gecekonduları adlı komedi durdurulmuş ve bir daha gündeme gelmemiştir.

- **Bursa'nın 1/ 25.000 planları:**

Bursa'nın 1/ 25.000 planları iptal ettirilmiş ve bunların adrese teslim ihaleleri teşhir edilmiştir.

- **Kotiyak projesi:**

Uluabat Gölü kenarında binlerce dönüm arazinin yağması ve buranın sanayiye açılması durdurulmuştur.

- **Çevre Yolu :**

Gürsu Bağlantısı ve Üniversite bağlantısı engellenerek Bursa ovasının bir kez daha yağmasının önüne geçilmiştir.

- **Gürsu Hali projesi:**

İptal ettirilmiş ve Bugünkü halin yerine yapılması sağlanmıştır.

- **Gemlik'te ilave katlar:**

Gemlik'te ilave katların imara aykırı olarak yapılması durdurulmuştur.

- **Turanköy'de çimento fabrikası:**

Turanköy'de çimento fabrikasına karşı mücadele açılarak engellenmiş ÇED raporu alınamamıştır.

- **Karacabey 2 ayrı Çimento Fabrikası :**

Karacabey 2 ayrı Çimento Fabrikası engellenmiş ve ovanın yok olmasının önüne geçilmiştir.

- **Mudanya feribot iskelesi :**

Mudanya feribot iskelesi tartışmalara rağmen şimdiki yerine yapılmıştır.

- **Keles Kozağacı vadisi:**

Keles Kozağacı vadisinde kurulmak istenen termik santrale karşı mücadele başarıya ulaşmıştır.

- **Yenişehir Çimento fabrikası :**

(Burcun) tartışmaları halen sürmektedir.

- **Stadyum projesi:**

Tartışılmaya devam etmektedir.

- **Teleferik projesi :**

Teleferik projesi sürüncemededir. Buradaki yağma hazırlıkları teşhir edilmiştir.

- **Uludağ Projesi:**

Uludağ'ın bütün olarak yağması girişimi son günlerde hızlanmıştır.

- **Sıcak su sondajları :**

Yeniden sıcak su sondajlarının durdurulması KTVKK kararı ile mümkün olmuştur.

- **Gözede küçük sanayi bölgesi :**

Gözede küçük sanayi bölgesi tartışmaları yeni başlamıştır. Binlerce dönüm tarım alanı TOKİ-BESOB işbirliği ile sanayi arsasına dönüştürülmektedir. Bu konu takip edilmektedir.

Lütfü KIRAYOĞLU
Elektrik (Enerji) Müh.
(ADD Yüksek Disip. Kur. Ü.)

Özgeçmiş: 1952 yılında Bursa'da doğdu. İlk Orta ve Lise öğrenimini Bursa'da tamamladıktan sonra İstanbul Teknik Üniversitesi Elektrik Fakültesi Enerji Bölümünü bitirdi. Evli 2 çocuk babası olup halen ADD Yüksek Disiplin Kurulu Üyesidir.